

contant entre 'ls seus feligresos á D. Manuel Girona?)

«¡Una limosna para la Virgen y adelante siempre! Aquest crit d' avant, ho confesso, m' arriba fins á lo mes fondo de l' ànima. No hi haurá net de veterano progressista, que al sentirlo no corri á empenyarse hasta las xarretas del avi, per contribuir ab rumbo á la suscripció iniciada pels que volen fer de un temple un palacio y de una imatge una especie de reyna muda é inmóvil, ab corona, ceptre y trono d' or... aixó sí, reservantse ells, lo paper de ministres inamovibles.

Y aixó, perque com diuen en la fulla, «todos sabemos cuán necesaria es en los actuales momentos la protección Divina y cuán importante es acudir á implorar sus dones en épocas difíciles como la presente.»

Los que segueixen ab alguna atenció la marxa dels successos públics, podran compendre fins á quin punt depen la bona sort d' Espanya en los terribles conflictes qu' estém atravessant, de que tingui felís éxit la suscripció de la Mercé:

Quan las parets sian de marmol
los conflictes cessarán,
quan la Verge tinga trono
deixarém d' estar tronats.

Sistema espanyol, molt diferent del americá, si s' ha de donar crédit á un recort históric que consigna un periódich de Guatemala.

Corria l' any 20 y ab motiu de una espantosa sequia que assolava 'ls departaments agrícolas del imperi del Brasil, l' arcalde major del poble de Castanhas, doná 'l següent decret, que no es possible dir si es mes curiós que impío:

«El alcalde mayor del pueblo y departamento de Castanhas.

»Considerando:

»Que el Supremo Hacedor no se ha portado bien con esta provincia y población, una vez que en todo el año anterior ha caído tan solo un aguacero y que en este invierno, no obstante las procesiones, novenas y trisagios, no ha llovido una sola vez, y que por consecuencia se ha perdido la cosecha de castañas, de que depende la prosperidad de todo el departamento.

»Decreta:

»Artículo 1.º Si dentro del perentorio término de ocho días á contar de la fecha del presente decreto, no lloviese abundantemente, nadie irá á misa ni rezará sus oraciones.

»Artículo 2.º Si la sequia durase ocho días más serán quemadas las iglesias y capillas y destruidos los misales, rosarios y cualquier otro objeto de devoción.

»Artículo 3.º Si finalmente tampoco lloviese en un tercer término de ocho días, serán degollados todos los clérigos, frailes, sacristanes, monaguillos, monjes, monjas, beatas y santurrones.

»Y por el presente se concede facultad para cometer toda clase y especie de pecados, para que el Supremo Hacedor sepa con quienes tiene que habérselas.»

No havia transcorregut encare 'l primer plasso, que 'ls núvols del cel van dir «aygua va» y van amollar una pluja tan abundant y benéfica, que empant la terra assedegada va salvar la cullita quan estava á punt de perdre's.

Per supuesto qu' en aquestas cosas, si bé 's con-

sidera, crech que lo mateix influeixen los decretos impíos, que las suscripciones devotas. —P. DEL O.

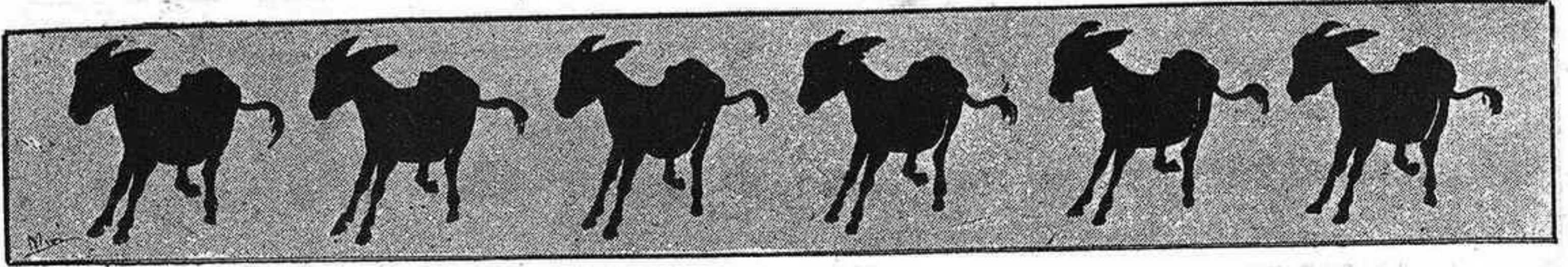
NOCTURN

La nit, fosca; la mar negra
l' escollera fuetaja:

SOMATENS CATALANS

Perque la vostra patrona
us acabi d' estimá,
posés aquest uniforme.
¡Ja veuréu que bé us caurá!

¡Las onadas com se trencan!
y butzinan y renegan....

Vora els molls, las naus immensas
endinzantse en las tenebras:
los fanals talment ulls semblan,
ulls sagnosos, que reflectan
en la mar ratllas encesas.

Torra enfora, l' aygua freda
cargolantse, retorcentse,
bramulant ab veu planyenta,
socavant l' ampla escollera....

Torra endintre, tot zumzeja;
els vaixells que dormitejan
y s' engronxan y ensopegan
pals y vergas s' escriuixeixen
y las cordas butzinejan
la cansó de las nits fredas.

D' allá el lluny, un fum s' aixeca,
un fum tot fosforescencia.
Es la ciutat encisera
desvetllada per la febre.

Desde allí, depressa, venen
els que hi sobran, la nit gela
y no tenen lloch ahont jeure
y la sorra es blana, extensa....

Oh! la mar, la mar els templa
oferintlos pau eterna.

—¡Oh! ¡La mar! ¡la mar! ¡cerquémla!
crida un vell de blanca testa.
—Ella dóna llit per sempre
y de franch al bon Deu prega

en sa magestuosa llengua
pera el sers que en son fons jeuhen.

La ciutat ingrata ens llensa,
ens rebutja la miseria....
Oh! la mar, la mar! ¡qu' es bella!
en son llit ningú desperta!
Com ens crida y 's doblega
sos amors brindant riolera!

Vostras mans, companys, donéume,
que las onas ens esperan
ab las mans al aire extesas!—

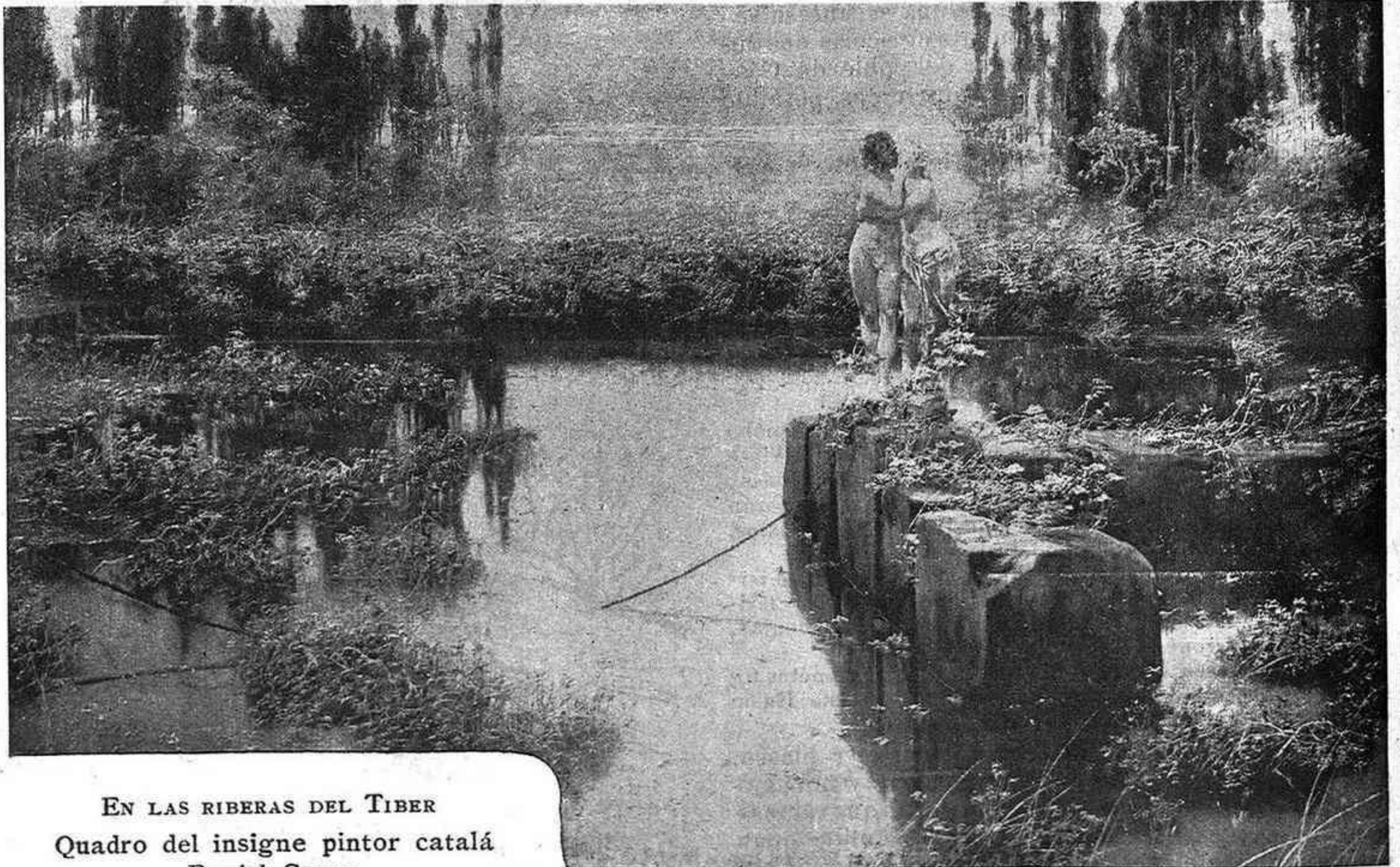
Y entre els claps de la llum feble
dels fanals que pipillejan,
passá á glops, corrents se veuhen
els perduts, els que res tenen,
els que odian, els que 's venjan....

A. LLIMONER.

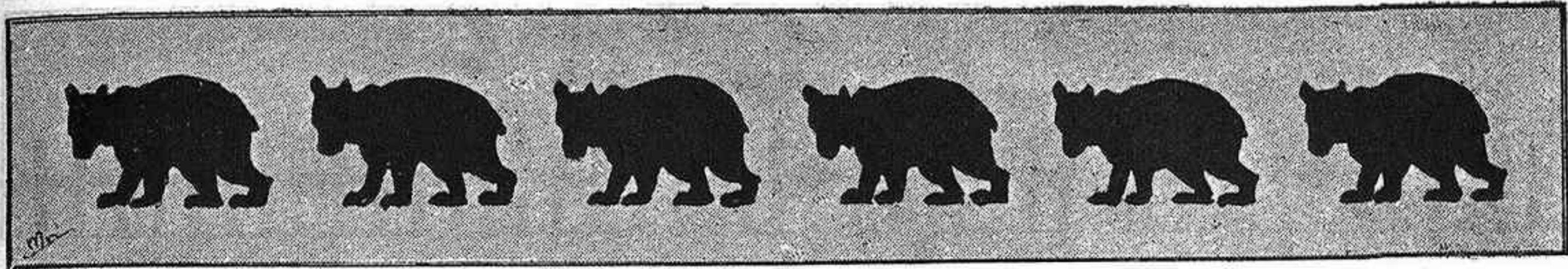
IGLESIA RECREATIVA

Sacerdots bondadosos, pastors desconsolats que
ab los ulls plens de llágrimas y 'l cor inundat de
amargura lamentéu ab vibrants y apocalíptichs ac-
cents lo desvío de vostras estimadas ovellas ¿voléu
véurelas tornar altra vegada al bon camí, sense gayre
violencia per part d' ellas ni grans dispendis per la
vostra butxaca?... Ohíu, ohíu y prenéu exemple.

NOTAS ARTÍSTICAS

EN LAS RIBERAS DEL TIBER
Quadro del insigne pintor catalá
Enrich Serra.

Al reverent pastor de Jersey-City li passava lo mateix que us passa á vosaltres. Lo refredament de la devoció y de la fe religiosa es per desgracia tan general, que ni 'ls puritans y escrupulosos Estats-Units han pogut resistir la influencia del pernicios contagi.

Lo capellá de Jersey-City, que, per lo que se us pugui oferir, s'anomena pare Scudder, prou s'escarrassava obrint diariament l'iglesia é invitant als seus feligresos á entrarhi.

—Vajin passant—els deya:—aquí 's reb á tothom sense distinció de sexes ni classes socials. Endavant, senyors y senyoras, que va á comensarse la ceremonia.—

Pero... lo mateix que si 'ls digués Llucia. Exceptuant alguna vella desocupada y unas quantas criatures cansadas de rondar pel carrer, la majoria de la població, els homes, els joves, lo que podríam dirne las *forsas vivas* de Jersey-City escoltavan l'invitació del reverent Scudder com qui sent ploure y passavan de llarch ab una indiferencia aterradora.

¿Ahónt anavan?... Aixó es lo que 'l bon sacerdot procurá averiguar sobre la marxa.

Va inquirir, va demanar informes, va estudiar atentament las costums del seu remat, y ben aviat pogué veure de quín peu coixejavan. Los vehins de Jersey-City no anavan á l'iglesia per la senzillíssima rahó de que preferían passá 'l temps jugant al billar y fent carambolas.

Enlassant lògicament las ideas, lo reverent comprengué que sent los seus feligresos aficionats al billar y no haventhi billar sino al café, era molt natural que 'l café 'ls tirés mes que l'iglesia.

¿Qué fer, en tal situació? La lluyta era impossible. La superioritat d'armas del café apareixia tan evident, que 'l pobre sacerdot estigué á punt de tancar l'iglesia, mudar d'ofici y posar una botiguetta de qualsevol cosa.

De prompte un raig de llum va venir á aclarirli 'l camí. ¡Eureka!... ¿Cóm no hi havia atinat antes?

—Si 'ls meus feligresos—va dirse—no venen á l'iglesia desviats per l'atractiu del billar, no hi ha mes solució que posar un billar á l'iglesia.—

Tal com va pensarho va ferho. Lo temple de Jersey-City s'enriquí ab una magnífica taula de billar per l'us dels devots, y tan gros ha sigut l'èxit, que avuy, no poguentse donar l'abast ab un sol, los billars parroquials del reverent Scudder son ja dos, y es molt probable que aviat s'haja d'aumentar lo número.

No faltan en aquella localitat beatas meticulosas que critican, com es de suposar, la ocurrencia del intelligent sacerdot, alegant la santetat del temple, l'irreverencia del acte y altrás antiguallas del mateix género; pero l'home 's manté ferm en los seus tretze y las bolas segueixen corrent sobre 'l panyo vert ab no poca satisfacció de la joventut religiosa y carambolista de Jersey-City.

—¿De qué 's tractava aquí?—diu ell:—¿de portar als homes á l'iglesia? Ja ho he lograt. ¿Que 'l medi no es gayre ortodoxo!... La bondat del fi ho justifica tot. Y en últim resultat, jugar per jugar, val mes que juguín á l'iglesia que no en garitos de duptosa reputació ó en *academias* freqüentadas per

senyoretas. En l'edat mitja pera reduhir als homes á la fé s'empleava la espasa. Jo m'hi servit del taco. ¡Cada cosa á son temps!—

Y 'ls billars eclesiástichs de Jersey-City van portant cada día mes concurrencia á l'iglesia.

Cada cosa á son temps!...

¡Quánta y quánta filosofia enclou aquesta frassel! Lo nostre clero, que ab tanta freqüencia 's veu obligat á queixarse del esgarriament de la joventut, ¿cóm no 's penetra de las necessitats y costums de la época y busca en ellas las causas d'aquest aparent eclipse de la fe religiosa?

¡Que 'l foch de las creencias s'apaga!... ¡Quí sab! ¿En qué 's fundan per assegurarho?

També 'l capellá de Jersey-City 's figurava que 'l seu remat s'havía tornat impío, y vejin ab quanta facilitat ab un parell de billars l'ha recullit altre cop á l'iglesia.

Instruhir deleytant, diuhen los preceptistas: *catequizar fent carambolas*, diu lo reverent Scudder.

¿Qué costa de intentar la proba?

Rosaris, novenas, pregarias, salves... ¡Natural-

LO MON CICLISTA

—¿No ha caygut may vosté encare?

—No senyor, s'entén... anant en bicicleta

ment que aixó retrau á la joventut, empenyentla indirectament á altres llocs ahont no s'apren gran cosa de bo y s'acaban d'esborrar las ja poch sólidas creencias.

Espectacles agradables y entreteniments, divertiments, distraccions; donéu aixó á la gent del día, y veuréu ab quín entusiasme us vé al darrera.

Los tímits ensaigs que en aquest género, y tal volta inconscientment, venen practicantse, haurían d'animar als directors del tinglado.

Son fets probats é indubitables: ¿Ceremonia religiosa sense amaniment? Deserta.

¿Festa mística ab música, cant y demés aparato? Entrada segura.

¡Animo, Scudders d'aquí!

Busquéuli á la joventut vacilant la corda sensible. Tenirla, la té. Tot consisteix en saberli trobar.

Allá las pegan ab el billar. Potser aquí mes s'entusiasmarían ab un velódromo ó un frontón...

Y si ab una mica d'esfors podíau allargarvos fins á donar café, copa y puro de franch.... ¡quín exitarro!...

A. MARCH.

—X— IDILI

Prop d'un pinatell,
sota un roure vell,
s'estava un donzell
ab la seva zymía.

Los aucells cantors
omplían los cors

dels dos aymadors
ab dolça armonía.

Debaix del blau cel
paraulas de mel
deyan, sens rezel
de esse' allí sorpresos.

Tot dantse las mans
ab termes galans,
juravan constants
ser sempre promesos.

Oim un moment.

—Ferasme un present
per mon casament?

—Si; unas arrecadas;
que las trobaré
en un cireré.

De tú, així obtindré
fortas abrassadas;

ó si vols botóns,
per cambiá ab petóns,
te daré pinyóns,
blanchs com tas dentetas.

Un cop t'haja fet
aquest regalet,
te faré un xuclet
en 'questas galtetas.

FÉLIX CANA.

PATRIOTAS AB FALDILLAS

—¿Carta d'ell?... Veyám si
al últim me dirá que ha tallat
las orellas á n'en Máximo Go-
mas, com me va prometre.

—Lo día que 's declari la guerra, ja 'm poden apun-
tar: jo faig una.

UN PATRIOTA

S'acaban de rebre malas noticias.
Lo patriota 's posa á declamar:

—Estém sobre un volcán. La pa-
ciencia d'Espanya s'agota. L'honor
del nostre pabelló no 'ns permet
aguantar mes insults. Avants que
soportar una nova humiliació, desen-
vaynarém la espasa y vessarém l'úl-
tima gota de sanch. Bailén, el Bruch,
Girona, Lepanto, Trafalgar...

(El patriota segueix exaltantse y
anomenant una pila de carrers del
Ensanxe.)

**

La situació s'agrava.

—Y bé ¿qué espera 'l govern?—
pregunta el patriota:—¿encare no li
ha caygut la vena dels ulls?

—Lo govern no dorm, pero tam-
poch pot precipitarse.

—En materias de guerra el qui
pega primer pega dos cops.

—¿Quí sab!... També devegadas l'
atolondrament pot produhir la total
ruína de una nació.

—¡Cá!... Espanya sempre será Es-
panya. Lepanto, Trafalgar, el Bruch,
Bailén...

(Torna á sortir la llista de carrers
de la part nova.)

*

**

Las potencias s'hi han ficat.

—¡Aixó es intolerable! Ja venen
los forasters á donarnos
consells... ó potser á dic-
tarnos ordres... ¡Quánta
baixesa!

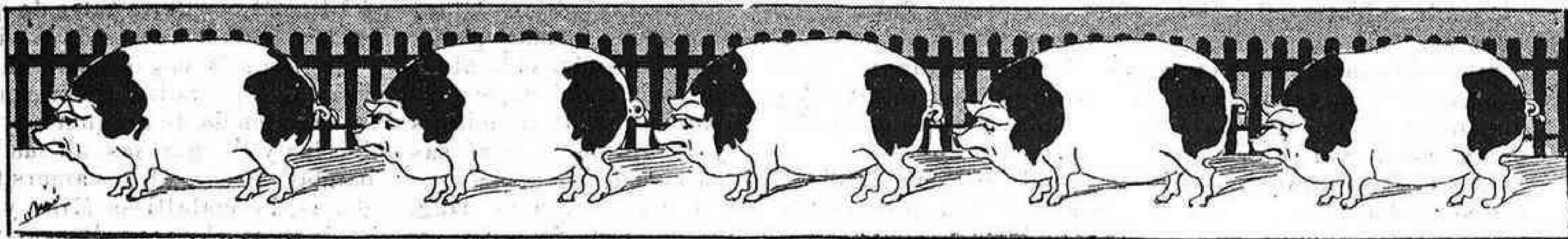
—Es difícil judicar
un assumpto que no 's
coneix. Lo que veyém
potser no es lo que 'ns
pensém; lo que 'ns pen-
sém tal volta dista molt
de ser lo que veyém.

—¡Qué!... Tot aixó
son paraulas per adormir
lo patriotisme. Aquí
no hi ha mes sortida que
la guerra.

—Si ells ens la decla-
ran...

—¡No! ¡Nosaltres
hem de ser! Al punt á
que han arribat las co-
sas, si som homes, si
tenim dignitat, hem de
rompre 'l foch sense
mes tardansa.

—Oh! ¿Y la tremen-

da responsabilitat del qui dispari 'l primer tiro?

—Responsabilitat... responsabilitat...

(Y 'l patriota 's retira, parlant entre dents de cobardia, degeneració, sanch d' horxata...)

* *

La ruptura és casi imminent.

—¡Per fi, per fi ha arribat l' hora anhelada! Lo lleó espanyol ha sacudit la melena, y ara 's veurá si ab nosaltres s' hi juga ó no s' hi juga.

—El xoque será terrible!

—¡Que ho sigui!... En los grans moments històrics aixó no s' ha de mirar.

* *

S' ha declarat la guerra.

—¡Visca la guerra!... ¡A ells! ¡A ells!

* *

Lo govern acaba de cridar á las armas á tots los homes útils fins á l' edat de quaranta anys.

—¿Fins á quaranta?... Jo 'n tinch quaranta hú... ¡Ay! Respiro.... ¡Que de qué!...

MATIAS BONAFÉ.

A MÓN FILLOL PERICO

SONET

(D' ACTUALITAT)

He rebut Peret meu la carta teva,
y á serte franch, está ben redactada,
cosa com pots pensar que molt m' agrada
puig satisfás d' eix modo l' ansia meva.
Alguna falta hi há, pro aixó no lleva
ton mérit; tots ne féu una vegada;
¿mes sabs quina es la part que molt m' enfada
que 'm fá sortir de tino y 'm subleva?
quan demanas la mona; prou!... espera!
¿demanarme la mona! ¿'M vols fer riure?
¿no ho veus qu' ára ja ets gran y sabs escriure?
Bah, bah, no l' haurás pas, de cap manera.
Et prego que 'm dispensis, bon Perico
si la mona d' enguany.... ¡s' ha tornat mico!

J. CASTELLET PONT.

LLIBRES

DE ROMPE Y RASGA per J. LÓPEZ SILVA.—Forma 'l volúm 58 de la *Colección Diamante*. D' ell se pot ben dir que 'l títul y 'l nom del autor están perfectament compenetrats. Tothom á Espanya coneix al popular cantor de la gent dels barris baixos de Madrit: en López Silva ha sapigut crear-se una reputació donant vida literaria á la *chulaperia*, que surt de la séva ploma esculpida y animada, plena de rasgos típics y de tochs deliciosos, sorprendents tant per la gracia y la bona sombra qu' escampan, com també per la gran finura de observació qu' en son autor revelan.

Lo volúm *De rompe y rasga* conté un bon número de las composicions mes escullidas del celebrat autor de *Migajas*, *Los barrios bajos* y *Los Madriles*, ofertas al públich numéros y aficionat á l' adquisició dels llibres, bons y baratos, que tanta predilecció demostra per la *Colección Diamante*.

EL GENIO Y EL ARTE por SEBASTIÁN J. CARNER.—Prólogo de F. MIQUEL y Badiá.—Vels'hi aquí un llibre en

extrem recomendable á totas las personas qu' en materias literarias y artísticas aspirin á adquirir alguns coneixements y á depurar lo gust. Lo Sr. Carner demostra possehir los uns y l' altre. No es, en materia de critica, un revolucionari, amich y admirador de lo nou, sols per ser nou: mes aviat se declara conservador y partidari acérrim de las reglas. No empero de las que traban la inspiració genial, sinó de las qu' ensenyan á traduhirla de una manera adequada. Las reglas, en tot art, may fan nosa, y la proba es que 's poden possehir y en determinats cassos deixar de seguirse.

Verdaderament, no pot negarse que si no s' erigeixen en

UN SENYOR QUE TE CUBAS

—¡Santa Rita, santa Rita,
arranquéunos aquest clau,
déunos lo que 's necessita....
¡conveni.... armistici.... pau!

dogmas, contribuïen a afinar lo gust y a donar major esplay a la cultura del artista y del escriptor y fins a la del públich.

Obra de controversia la del Sr. Carner, combat no pocas preocupacions, valentse de arguments sólits y meditats, y donant lo verdader valor a las paraulas, causa, en moltes polémicas de verdaderas confusions.

Los últims capítuls destinats a analizar lo modernisme son verdaderament notables, per la claretat, lo bon sentit y la valentia ab que procura desvaneixer las contradictorias é inconsistentes teorías de alguns que pretenen presentarnos com a novedats, tendencias literarias y artísticas que contan anys y sigles d' existencia.

UN MUNDO DESCONOCIDO.—*Dos años en la luna* por PIERRE DE SÉLENES. Tal es lo títul del últim volúm publicat per la casa de Montaner y Simón en obsequi als numerosos suscriptors a la *Ilustración artística* y *Biblioteca universal*.

L' autor de l' obra, que resulta molt interessant, segueix ab éxit las petjadas del famós *Julio Verne*, describint un fantástich viatge a la lluna, realizat per medis cenyits a las últims teorías científicas. La imaginació de Mr. Sélènes corra parellas ab la abundancia dels séus coneixements. De lo que descriu se'n pot dir, y no certament ab tó burlesch:—Aixó es la lluna!....

RATA SABIA.

RIMAS

Quan me trobo lluny de tú
del tot febrós me passejo
pels carrers de la ciutat
no sé ahont vaig ni en que penso.
Pro sempre sens saber com
faix cap a n' el mateix puesto,
plantat davant d' un portal
jo no sé may lo que espero.

Si miro, sols veig visions
y desesperat faig gestos
y tothom se riu de mí
y sent molt gran no ho coneixo.
Per xó fa temps que no sé
y ab lo dupte cruel me quedo
de saber si soch un boig
ó bé solzament ho semblo.

Vina a mí, dona insensata,
y sabrás a un manso anyell
com a un lleó a voltas mata.

T' has rigut de mí mil voltas,
has destrossat lo meu cor,
fins m' has escupit la cara
y jo ho he suportat tot:
ara formalment te juro
que si ho fas un' altre cop....
tampoch podré malehirte
y enaltiré més ton nom.

FRANCESCH COMAS.

ESTRENOS LICEO

La Pasqua florida s' haurá convertit en Pasqua granada pera l' empresa del Gran Teatro. Lo Sr. Bernis ha trobat per fi dos elements essencials pera fer plena a cada funció que dongui: una ópera nova agradable, *La Bohème* de Puccini, y un quadro de companyia superior.

Es *La Bohème* una comedia lírica, basada en lo llibre de

Mürger, y oferta al talent musical del mestre Puccini per los poetas italians Giacosa é Illica. Los quatre actes de que's compon forman quatre quadros ben destacats de la vida dels bohemis, vida alegre y terrible a la vegada, contenint materia suficient per interessar al espectador. Se presenta en ells rasgos abundants de la existencia de un quarteto de joves intellectuals ab sas miserias y lleugeresas, ab sas bisarrias de imprevisió y de bondat de cor, ab sos amors fàcils y desordenats. Dugas donas, la malaltissa Mimi y la exhuberant Mussette entristeixen y alegran alternativament la buhardilla dels bohemis y sas festas y xefís en los cafés del Barri Llatí.

Lo músich ha tret del assumpto un partit admirable, revelantse en ell un gran progrés, si's compara aquesta partitura ab la séva anterior de *Manon Lescaut*. Revela en ella una gran facilitat y un notable coneixement de la escena, aixís com també del gust del públich. No ha escrit en sabi, sino en compositor agradable, fidel sempre a l' acció de l' obra, plé de vida y animació, y que sab trobar ab facilitat lo camí del éxit.

Aquest comensá a determinarse en la deliciosa escena del acte primer entre Mimi y Rodolfo: no's debilita en lo bulliciós acte según, qu' es de molt empenyo per son extraordinari moviment escénich; cresqué y aumentá en l' acte ters, exhuberant de sentiment, y trobá son esclat en l' últim quadro, que representa la mort de Mimi, en lo llit del bohemí, arrullada per l' interés y l' carinyo de aquella colla de atolondrats y no per aixó menos bons xicots.

Abundan en la música los efectes de sonoritat, los contrastos de forts y pianíssims; no té la séva estructura un caràcter ben determinat, fluctuant entre la vella escola italiana y la moderna francesa; pero com sempre es agradable y vá de dret de l' orella al cor del auditori, consegueix lo séu objecte, fent exclamar al públich:—Feya temps que no haviam saborejat un menjar tan agradable, tan ben amant, tan gustós.

**

Contribuí al éxit franch de l' ópera la séva esmerada execució. Precisa fer honor predilecte a la Srta. Storchi, cantant jove y agraciada, dotada de un poderós talent dramátich y de las més exquisidas condicions de cantant. La *Mimi* troba en ella més que una intérprete felís, una verdadera personificació, que convens desde que apareix en escena, fins que mor' conmovent al públich ab la penetrant senzillés ab que executa aquest passatge de la obra. La senyoreta Barone fá gala també de son talent flexible, interpretant a la perfecció son paper de *Musette*.

Feya temps que no havia aparegut sobre l' escenari del Liceo un tenor del mérit extraordinari de 'n Bonci. Posseeix una veu hermosíssima, no molt potent, pero maravellosament equilibrada en tots los registres. Educat en una perfecta escola de cant la emiteix ab una facilitat qu' enamora, unint a tan escelents condicions, inmillorables qualitats de actor. Lo públich l' espera en la *Manon Lescaut*, que ha de cantar ab la Darclée y en *Lo barbiere di Siviglia*, que asseguran cantar a també durant la present temporada. Segurs estém qu' en Bonci, que sense bombos previs, alcansá diumenje un gran triunfo, está cridat a fer rotllo, per ser molt jove encare y estar possessionat de las primeras qualitats que's necessitan pera brillar en lo cultiu del art líric: una veu inmillorable y un talent que s' imposa sense, que a lo que sembla, li exigeixi l' més mínim esfors.

En Buti es també un barítono de cap de brot, que descollá de una manera notable en lo paper de Marcelo. Molt se distingiren tant lo baix Navarrini com lo barítono Puiggener, no menos que l' caricato Sr Polinini.

Ab aquests elements y la cuidada direcció del mestre Ferrari, no té res d' extrany que lo estreno de *La Bohème* a Barcelona haja sigut un d' aquells sucesos teatrals que per lo complerts, precisa senyalar ab pedra blanca.

ROMEA

Poch se'n tréu de traduhir ó arreglar obras del repertori castellá com *El Señor Cura* de 'n Vital Aza, qu' en la seva llengua original donan tot lo que d' ellas pot esperarse. Lo Sr. Pous ho ha intentat, ab escassa fortuna.

Crech que *El Señor Cura* té dret a demanar danys y perjudicis a *Mossén Félix*, y es, a fé, molt sensible qu' entre capelláns passin aquests disgustos.

ELDORADO

Lo teatro plé de gom a gom, porque *La Revoltosa* venia precedida de verdadera fama, y per haver vingut a presentarla als barceloníns sos pares en persona, que son tres:

ÉXITS TEATRALS.—ELDORADO (Dibuix de M. MOLINÉ.)

Los tres pares de la mossà.

los Srs. López Silva y Hernández Shaw y 'l mestre Chapi.

Consisteix l'obra en una serie de quadros de la vida del poble baix de Madrit que serveixen de fondo animat als desdenys y als amors de una planxadora molt garbosa y de un bon mosso que s'está morint per ella, y á las pretensions de alguns vehins que al véurela tan maca, li fan l'aleta. Una nova encarnació de la eterna lley que ha inspirat tantas obras escénicas, com per exemple la famosa comedia *El desdén con el desdén*. La novetat del sainete, mes qu' en son fondo, radica en la índole dels personatjes y sobre tot en lo llenguatge que parlan, ple de color, mescla felis del sentit literari y de l'expressió popular.

L'obra apareix exhornada profusament ab detalls, incidents y rasgos molt entretinguts. La salsa val tant ó mes que la carn. No interessa, pero distreu y agrada. Pero ¡de quina manera!... Lo públich va cansarse de aplaudir, y 'ls autors de sortir á la escena á rebre 'ls aplausos de la concurrencia.

Lo mestre Chapi ha escrit una música molt propia, inspirada casi sempre en las melodias populars, pero iluminadas ab los brillants colors de la seva paleta musical, á la manera que va ferho Bizet, de qual mestre s'observan en lo preludi y en lo duo algunas vagas reminiscencias.

Totas las pessas sigueren aplaudidas, meresquent algunas los honors de la repetició.

L'obra, notablément presentada, ab decoracions novas del Sr. Urgellés, troba intérpretes felissos en las Sras. Fernani, Segura y Garcia y 'ls Srs. Cerbón, León y Duval. No obstant, aquest últim se mostra algun tant propens á exagerar l'accent. Cridant menos y sentint mes, se logra mes fàcilment l'efecte desitjat. La moda de dir los versos ab impetuositat de torrent que 's desborda, está ja manada retirar.

En resúm: la *Revoltoza* es una producció que promet eternisarse en los cartells del *Teatro de Catalunya*.

N. N. N.

GENT DEL CAMP

Si vols sentir bé 'l sermó.... pórtat tu mateix l'assiento.

¿TE 'N RECORDAS?

LEMA:

Hi ha pares que donan *pota* si no 'ls agrada 'l promés; á mi també me 'n donaren y vaig enganxarm'hi més.

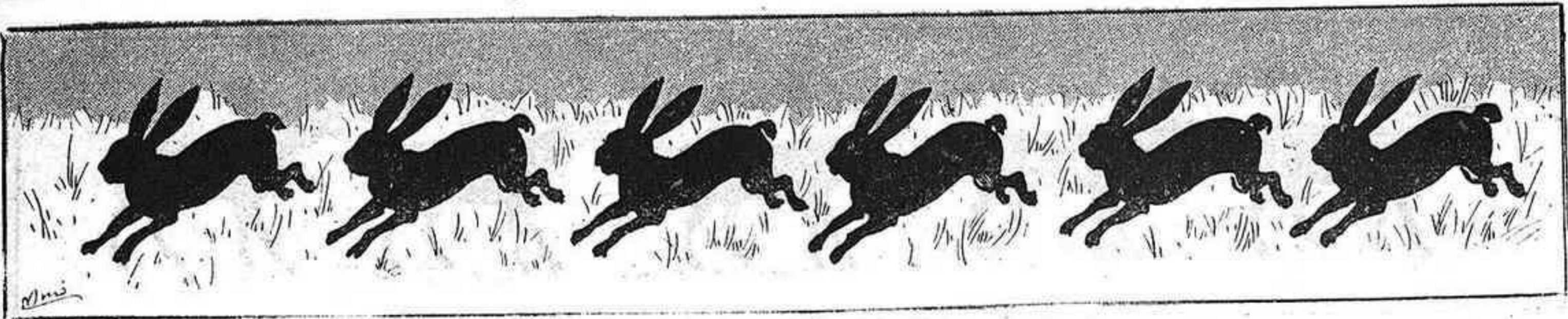
Ens estavam solets sota la perra
parlant de nostre amor,
y 'l cant d' una cigala xardorosa
ens alegrava 'l cor;
al veure que ni el cant d' eixa cigala
me feya fe 'l cap viu,
me deyas ab malicia:—¿Eh, noy, que 'n corren
de bestias al istiu?—
Donchs perque no 'm tinguessis per un tonto
'nava á ferte un petó;
pero en aquell moment vegí á ta mare
sortir de trasantó.
Ja anava á malehirne los seus ossos
pel susto que rebí,
quan sento que 'ns digué tota agradosa:
—¿Voleu berenar?—Si,
¡vinga!—diguí jo al prompte—de carpanta
sempre n' he tingut prou.—
—Donchs ja torno—diu ella—preparéuvos,
que 'l tinch al foch que 's cou.—
Al cap de poca estona vé ta mare
á durnos berenar,
—¡Apa!—'ns diu—acabeus aquesta teca
que ha quedat del dinar.—
Tú ja sabs que al davant de las cassolas
ni 'm recordo del mon;
y com tú m' ajudares quedá neta
en menos d' un segón.
Ta mare mentres tant ens deixá á solas
per aná á posar vi;
y aprofitant sa aussencia t' abressava
ab sublim frenesi;
un dols petó 't guardava, en los meus llavis
y fentme nosa ja,
als teus, gosant de ditxa inexplicable
lo bes hi vaig deixá,
y encastantlo tan bé que 'ls nostres llabis
quedaren molt units,
puig ni 'ls desenganxaren de ta mare
aquells tremendos crits;
pro al fi la dona compregué la causa
del enganxadís bes,
y digué al punt:—De pota de badella
no 'n tastareu pas més.

L' AVI RIERA.

ESQUELLOTS

Dilluns de Pasqua gran manifestació patriótica en los alrededores de Barcelona. Patriótica, si senyors; entenentse per *patria* 'l tros de individu comprés entre 'l pit y las camas.

Verdaderas corrioladas de patriotas van escamparse per las *casas de comida* y per las fonts dels voltants de la capital, declarant guerra despiadada al *yankée* en forma de butifarra, llomillo y llango-nissa. Y era tal la furia del atach, que tothom s' hi va fer ab las dents, batentse á competencia.

Dadas las corrents que dominan en l'esperit públich, no tindrà res d'extrany que l'himne de *Càdiz* quedi desbancat per un altre himne mes apropiat al modo de obrar de la generalitat del públich y adornat ab lo següent estribillo:

Vajan ben ó mal donadas
ni s'hi enfunda la nació:
á las penas punyaladas
y bons tragos de ví bó.

Una monja de Pedralbes ha escrit lo cant del Somatent, ab lo propòsit de que 'ls individus del cos se 'l fassin seu y l cantin al reunir-se á Montserrat lo día 8 del próxim setembre.

Es un cant fleuma, débil, linfátich, desprovehit d'

LA BANDA MUNICIPAL

— ¡Visca 'l rumbo! ¡Instruments nous!
¡Quins regidors més trempats!
¡Cóm farem l'home al istiu
quan toquem péls envelats!

energía, faltat totalment d'expressió y escrit pera major desgracia, en un llenguatge floralesch buydat en aquells motllos ab que en los colegis de monjas 's fan *les floretes artificials*.

Y en proba de lo que dich, aquí 'n van algunas mostrás.

**

«Nostre clar y *dolç* llenguatge
jamay sia profanat:
per dissort, si una blasfemia
de algún llabi *relliscás*,
¡visca Déu!, que *se 'ns allunye*,
fora llengüas infernals.»

Lo llenguatge *dolç* dels somatents ¡vaya un epíteto mes llamener! *Per dissort* ¡un adverbí, manyoch d'estopa per embutir un vers! «Si una blasfemia de algún llabi *relliscás*» ¡Quína *relliscada* tractantse de blasfemias, que quan son lo que han de ser, els llabis las etjegan com el tret de una carrabina. «¡Visca Déu!...» Noya, noya... ay, qué dich; Monja, monja ¡cuidado! «*Que se 'ns allunye.*» ¡Qu' es lo que s' ha de allunyar, á veure: la blasfemia ó 'l llabi? Jo crech que lo millor fora que s' allunyás el ¡Visca Déu! dels llabis de una religiosa.

**

«Guardaréu la fé dels avis,
lo cor net, alçat lo front
cumplint sempre *sens vergonya*
los preceptes del Senyor.»

Qualsevol diria que per cumplir los preceptes del Senyor se necessita no tenir vergonya. ¡Y tot per no dir «sens avergonyirnos.» Veritat es, que aixís el vers sería llarch. Pero casi valdria mes que sigués llarch que no pas que resulti epigramátich.

**

«A la llum de la *celistia*
vetllarém servant la pau.»
¿Precisament á la llum de la *celistia*? ¿Y á la llum del sol no?

«y als que intentin perturbarla
plá 'ls farém girar lo pas,
al crit nostre de defensa:
¡Santa María y... avant!»

Ho crech molt bé. Sobre tot si 'ls que intentan perturbar la pau son una mica fins d'orella, *plá bé* girarán lo pas mes que depressa quan sentin aqueix crit de defensa qu' es un vers pessimament acentuat «¡Santa María y... avant» ¡Santa María, ora pro nobis.

Y *¡prou.*

**

— ¿Qué te'n sembla de aquest himne monjil?—
vaig preguntar á un cabo de somatent, íntim amich méu?

— ¡Val á parlar ab franquesa?—va dirme.

— Sí home: per aixó t' ho pregunto.

— Donchs se 'm figura, que sor Layeta Anzizu, hauria quedat millor ab nosaltres, si en lloch de versos, el día que 'ns reunirem á Montserrat ens hagués remés una gerra de confitura de cabell d'àngel ó unas quantas grossas de matóns de Pedralbes.

Cassat al vol:

—Tú que sempre vas á la Borsa, dígame: avuy com avuy ¿quín paper comprarías?

—Paper de fumar. Perquè val mes fumar que fer-se fume.

A Madrit está celebrant las sevas sessions lo Congrès internacional de Higiene.

Verdaderas eminencias de totas las naciones hi han assistit, prenenthi part personal. No se si atrafegats en fer discursos y en rebre obsequis los professors extrangers no 's cuidarán de visitar los establiments de totas classes com assilos y escolas, ni de ferse cárrech dels serveys de policia urbana, lo qual, després de tot, será una ditxa, porque si s'hi arribavan á fixar ne sortirían fortament escandalisats.

¡La higiene á Espanya no la coneixém mes que de nom!

Encare que 'ls governadors de las provincias, en

¡NI UN' ANIMA!

—Decididament, jo crech que aquí l' únich que avuy dia menja es el govern.

la seva intervenció directa ab las que usan cartilla, poden ben dir que son los únichs que la coneixen de fet.

L' escena á la Plassa Nova.

Un porter del Ajuntament acompanyava á tres soldats vestits de vions, tan esqualits, tan débils, que tot just podían tenirse drets.

Un transeunt al veure'ls passar se va treure 'l barret y tiranthi un duro á dintre, va passar la capta entre 'ls presents, recullint 37 pessetas y 30 céntims, de las quals va ferne entrega als tres soldats.

¡Pobres soldats de la patria que al passar deu mil tropells, compran sols lo dret tristíssim de que algú capti per ells!

Próximament s' obrirá la Exposició de Bellas Arts y de Industrias artísticas.

A continuació s' inaugurarà la Fira y Concurs agrícola.

—¿Y res mes, Sr. Collasso?

—Qué mes vol?

—Una altra cosa, bona, bonica y barata. Escolti, y vegi si la idea li fa pesa.

**

Dat que Barcelona es avuy dia 'l receptácul de tots los que viuhén de demanar caritat, podria organísarse un gran concurs de pobres, reals y fingits, oferintse un cert número de premis als que mes se distingissen en l' explotació del seu ofici.

Al que millor sapigués fe 'l coix, ó 'l cego ó 'l manco.

Al que tingués mes salero en embestir als transeunts.

Al que sapigués ensinistrar millor á criaturas de dos ó tres anys per ficarse entre camas dels que passen pel carrer, fins arrancarlos cinch *sentiments*.

Al que mes vegadas logra entrar y sortir del Asilo del Parch.

Y otras gracias pel mateix istil.

Ab los elements qu' en aquesta materia conta Barcelona podria organísarse un concurs de primera, com no se 'n haja realísat un altre en cap mes país del mon.

Un eco de la passada Senmana Santa.

Lo Sr. Tomás es un católich fervorós, pero tan deixat en materia de vestir que va sempre tot cubert de llantias y pegadella.

Un amich séu, lo troba en lo moment en que 's disposa á anar á seguir monuments.

—Ay ay, Sr. Tomás, ¿qué no ho sab que avuy es dijous sant?

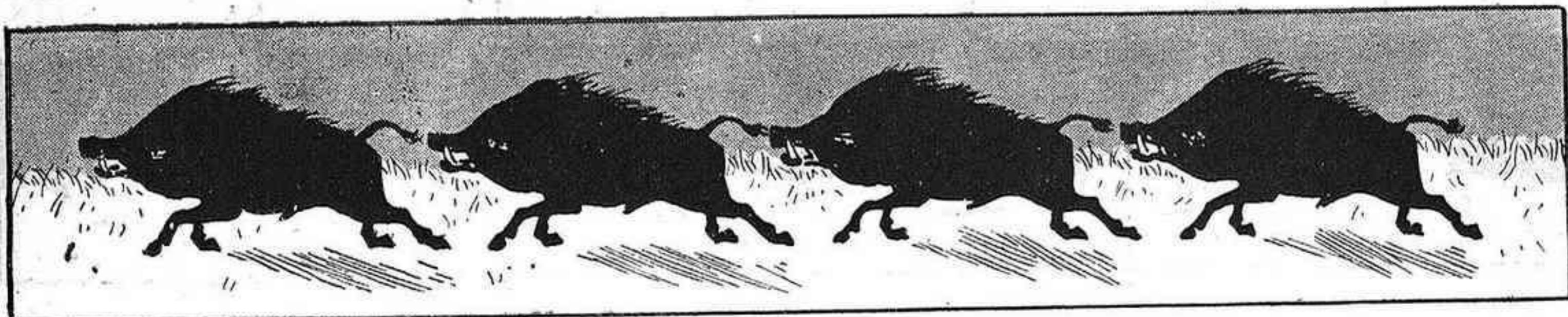
—Sí, home, no ho haig de saber.

—Donchs, veji, ningú ho diría.

—Per qué?

—Com que va vestit de *gras*.

Durant la representació de *La Bohème* en lo Liceo, tinch al costat un jove (un jove, horrorísinsel) que al contemplar las magarrufas de Mimí y 'l seu

enamorat, y al veure la manera com ella s' abandona en brassos del séu amant, tot ell s' escandalisa y fa mil escarafalls.

—¡Ay Jesús!... ¿Y ara?... Vaja, 'n fan un gra massa... Aixó s' hauria de prohibir.

Al últim no puch contenirme mes, y li dich:

—Vaja, home, calli... ¿Qué 's figura que no ho coneix que lo que té vosté es enveja? ¿Quan donaria ara de trobarse al lloch del tenor?

Al parlarli aixís, va donarme una mirada tan expressiva, que no semblava sino que digués:

—Ja te rahó!... Si 'm pogués trobar en lloch d' ell, hasta de franch cantaria!

De un periódich francés:

Després de una terrible topada de trens, un inglés que ha lograt sortir del contratemps ilés completament, exclama:

—¡Quina desgacia mes espantosa!... Per mes que

busco y regiro no logro trobar mes que la meytat del meu criat. Y lo pitjor es qu' en la meytat restant hi tinch las claus del mundo!

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.^a XARADA.—*Ca-net.*
- 2.^a ANAGRAMA.—*Lloca—Colla*
- 3.^a CADENA DE PUNTS.

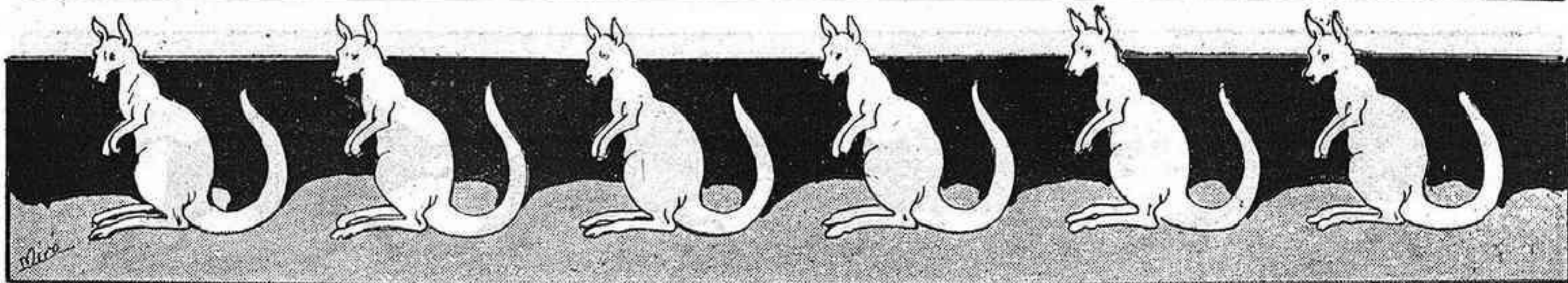
S A L
A L L
L L O R O
R A L
O L I V A
V I L
A L E L L A
L L A R
A R A

- 4.ª GEROGLIFICH.—*Per malalts dintre un hospital.*

ESCLATS PRIMAVERALS

—¡Ay el murri!... Está reconeixent la beligerancia á la Tuyas!

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

DESDE 'L «CHENIL»

Carta d' un gos a una gossa.

Chenil 2 de Febrer. Estrella meva,
Estrella del meu cor.
Després d' haver passat tants y tants dies
sense sabé ahont paravas, per un gos
hi sapigut avuy que te la campas
á casa de uns senyors,
y com en ma memoria quinta imatge
se 'm presenta molts cops
avuy desde 'l Chenil aquesta carta
t' eserich ab la passió propia d' un gos.
¿No sabs que es el Chenil? Donchs vaig á dirt'ho:
es.... com te ho diré jo....
una especie de hu-dugas, pro de luxu
que al Parch l' Ajuntament sempre rumbós

ha fet per aquells gossos y gossetas
que no fan quarta y tenen condicions
per fé 'l burjés els uns, per cassá 'ls altres
y altres per defensá.... algún mastegot;
en fi, es una perrera, pero 'n diuhen
Xelin, ó bé Chenil, puig fa més.... gos.

Aquí dintre se 'ns tracta com uns homes
y 'l ser prima-dos-tres d' aquí es un goig
perque 'ns fan una vida
que 't dich que val la pena de ser gos.

Sort tinch d' aixó, sino jo t' asseguro
que á aquestas horas fora ja á n' al sot,
perque pensant ab tú m' aflaquiria
y aquí de gossos magres ningú 'n vol.

No 't ereguis que 'm dediqui ab cap gosseta
anantli á buscá 'l cos.... ni res tampoch,
dos lo mateix que sempre,
no més per tú Estrelleta, sento amor.

Be prou que se m' en burla á totas horas
un gosset petener que tinch aprop
que ab «una» que per cert es molt tres-quinta
sempre hi está jugant.... á caball fort.

Una gossa molt casta qu' es de casta
inglesa, que está dos-cinch meu, tampoch
no aproba 'l que jo faig y 'm vé al Jarrera
com si á la qua jo hi portés oló.

Ab aixó Estrella, fes tots los possibles
pera poguer entrar en aquest lloch,
encar que per veni aquí 's necessita
anar recomenat d' algun peix gros.

Feste amiga, si pots, (pro ab honor sempre)
d' un gos de regidor
y estich segur que al véuret tan bufona
vindrás aquí 'hont t' espera 'l teu

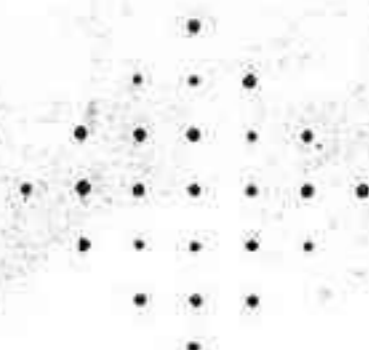
Milord,

J. STARAMSA.

II

Diu qu' es ters-dos la Modesta
y may proba l' hu usual:
tot aixó diu que li resta
de quan servia al Total.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ.
ROMBO

La primera y la séptima ratlla verticals y horisontals:
vocal: totas las demés noms de dona.

J. M. Y SALA.

GEROGLIFICH

L O
V N
n o
CURA
A B
S O
I
26

JOAN M. DE F.

LA BOLSA DEL AMOR

Operacions... al contat.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

QUÍMICA AGRÍCOLA
TRATADO DE ABONOS POR **Bernardo Giner Aliño**
Un tomo en 4.º Ptas. 6

EL CONTRATO DE APARCERIA
SOBRE PLANTACIÓN DE VIÑAS
según el artículo 1656 del Código Civil
POR
Victorino Santamaría
—Un tomo en 4.º Ptas. 5—

ESTUDIOS ACERCA DEL CONTRATO
DE ARRENDAMIENTO
DEL JUICIO DE DESAHUCIO
*en caso de venta
de la finca arrendada*
POR **V. SANTAMARÍA** Ptas. 1

EL TOCADOR MODERNO

Y LA DROGUERÍA EN LA MANO

Ramillete de **300 RECETAS** probadas

Un tomo 8.º Ptas. 4

POR **J. MONTANER Y GRIVÉ**

Un tomo 8.º Ptas. 4

NOVA EDICIÓ

LA ATLANTIDA

POEMA DE **MOSSEN JACINTO VERDAGUER**
ab la traducció castellana.—Un tomo 8.º Ptas. 3.

EL GENIO Y EL ARTE

POR **SEBASTIAN J. CARNER**
—PROLOGO DE Francisco Miquel y Badia.—
Un tomo 8.º Ptas. 1'50

COLECCIÓN DIAMANTE (EDICIÓN LÓPEZ)

Acaba de salir el tomo 58

DE ROMPE Y RASGA

POR EL CHISPEANTE ESCRITOR

JOSÉ LÓPEZ SILVA

Un elegante tomo en 16.º con una cubierta en colores **Pesetas 0'50.**

EPISODIOS

DE CAZA

POR

B. BALBUENA

Un tomo 8.º Ptas. 3

TEATRO

LA DUDA

DRAMA DE

D. José Echegaray

Ptas. 2.

LA REVOLTOSA

SAINETE DE

J. López Silva

y **C. Fernández Shaw**

Ptas. 1.

LA VENGANZA

DE UNA

MADRE

POR

Eduardo de Bray

Un tomo Ptas. 3.

ACABA DE PUBLICARSE

ANUARIO DEL COMERCIO

DE LA INDUSTRIA, DE LA MAGISTRATURA Y DE LA ADMINISTRACION

ó directorio de las **400.000** señas de España, Ultramar,
Estados Hispano-Americanos y Portugal

POR **BAILLY-BAILLIERE**

Año **XX** de su publicación

Dos abultados tomos en 4.º **Ptas. 25**

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuu, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 — Poble catalá.
- 4 5 6 4 7 8 2 — „ „
- 1 2 3 4 7 8 — eyna de fusté.
- 5 6 7 8 2 — part del cap.
- 1 7 4 2 — punt de terme.
- 8 7 4 — producte animal.
- 4 7 — vejetal.
- 2 — vocal.

R. HOMEDES MUNDO.

TRENCA-CLOSCAS

S. BALDOMERO TORTAS
LEON

Formar ab aquestas lletras lo títul de una ópera ab lo nom y apellido del autor.

NOY DE TONA.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.— Barcelona.

CAPRITXOS DE LA MODA

Colomins, gats, papagayos
ratolinetes al en gros....

No cal que diguin: las bestias
adornan de un modo atrás,